

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
Кафедра економічної теорії

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Галузь знань **07 – «Управління та адміністрування»**

Спеціальність **073 – Менеджмент**

Освітньо-наукова програма - «Менеджмент»

Харків – 2020

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Пасемко Галина Павлівна, завідувач кафедри економічної теорії, доктор наук з державного управління, професор.

Бєседіна Галина Євгенівна, доцент кафедри економічної теорії, кандидат економічних наук.

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету менеджменту та економіки
(протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри економічної теорії,
доктор наук з держ. упр., професор

Г. ПАСЕМКО

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Управління інтелектуальною власністю» складена відповідно до освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 073 «Менеджмент».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових відносин щодо регулювання прав інтелектуальної власності майнових та особистих немайнових прав авторів, підстави їх виникнення та здійснення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ЄКТС.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування знань та вмінь щодо формування і реалізації знань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з управлінням інтелектуальною власністю, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та володільників.

Завдання:

- вивчення системи права України у сфері управління інтелектуальною власністю;
- визначення місця управління інтелектуальною власністю в правовій системі України;
- визначення місця управління інтелектуальною власністю в системі цивільного права і цивільного законодавства України;
- оцінка вартості інтелектуальної власності та механізм формування ціни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- зміст та особливості управління інтелектуальною власністю, місце інституту права інтелектуальної власності в системі права України;
- міжнародно-правову систему захисту інтелектуальної власності; систему та повноваження органів державного управління у сфері інтелектуальної власності;
- зміст способів захисту прав нетрадиційних об'єктів інтелектуальної власності;
- умови і межі надання правової охорони об'єктам інтелектуальної власності;
- правову природу і зміст авторських та ліцензійних договорів.

вміти:

- вільно презентувати та обговорювати результати досліджень;

- кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях та професійно презентувати результати власних досліджень конференціях, семінарах;
- розрізняти об'єкти інтелектуальної власності; вирішувати проблеми захисту прав авторів;
- тлумачити і застосовувати нормативно-правові акти, що регулюються правом інтелектуальної власності; давати їм правову кваліфікацію;
- аналізувати суспільні відносини, що регулюються правом інтелектуальної власності у сфері управління нетрадиційними об'єктами інтелектуальної власності.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

Загальні компетентності:

- Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності.

Спеціальні компетентності

- Набуття універсальних навичок дослідника у сфері менеджменту, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання:

- Ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.
- Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни:

1. Філософія, 2. Іноземна мова за професійним спрямуванням.
3. Педагогіка вищої школи. 4. Інформаційні технології в наукових дослідженнях. 5. Методологія наукових досліджень.

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

1. Стратегічна інноватика. 2. Управління інноваційною діяльністю.
3. Проектний менеджмент. 4. Дослідження операцій в менеджменті.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система управління інтелектуальною власністю

Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.

Поняття та види інтелектуальної, творчої діяльності. Поняття права інтелектуальної власності. Предмет та метод управління інтелектуальною власністю. Принципи права інтелектуальної власності. Поняття та види правовідносин інтелектуальної власності. Система права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Зміст права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності.

Тема 2. Патентне та авторське право.

Поняття авторського права. Поняття та ознаки об'єктів авторського права. Види (класифікація) об'єктів авторського права. Поняття та ознаки патентного права. Поняття та умови правової охорони об'єктів патентного права. Поняття та ознаки наукового відкриття. Поняття та ознаки топографій інтегральних мікросхем. Поняття та ознаки раціоналізаторських пропозицій. Поняття та ознаки сортів рослин. Поняття та ознаки порід тварин. Поняття та ознаки комерційної таємниці. Види майнових прав на комерційну таємницю

Тема 3. Державна система інтелектуальної власності.

Структура державної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Тема 4. Міжнародні системи інтелектуальної власності.

Міжнародні угоди в сфері інтелектуальної власності. Загальні міжнародні угоди з питань інтелектуальної власності. Міжнародно-правова охорона промислової власності.

Тема 5. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Охорона прав на об'єкти промислової власності. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.

Змістовий модуль 2. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності

Тема 6. Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиція і товар.

Інноваційна діяльність в сфері інтелектуальної економіки. Міжнародний рух капіталу та економічна інтеграція. Сутність та джерела інвестицій.

Тема 7. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності. Економічна сутність оцінки вартості інтелектуальної власності та мета її оцінки. Методи оцінки інтелектуальної власності та їх економічна суть. Нормативне забезпечення регулювання оціночної діяльності. Механізм формування цін в сфері інтелектуальної власності.

Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності. Поняття, форми, засоби та способи захисту права інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Цивільно-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності. Кримінально-правовий порядок захисту права інтелектуальної власності.

3. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. - 80 с.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. О.В.Дзери, М.С. Кузнецової, Р.А. Майданчика. – К.: Юрінком-Інтер, 2010. – 976 с.
3. «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акту від 24 липня 1971 р., зміненого 2 жовтня 1979 р.)». Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21. – С.155.
4. «Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав». Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 5. – С. 32.
5. «Про авторське право та суміжні права» від 23 грудня 1993 р. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13 – С. 64.
6. «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» від 15 грудня 1993 р. № 3687-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №7. – С. 32.
7. «Про охорону прав на промислові зразки» від 15 грудня 1993 р. № 3688-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994 – №7 – С. 34.
8. «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» від 15 грудня 1993 р. № 3689-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994 – №7. – С. 36.
9. «Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин» від 2 червня 1995 р. № 22. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 20. – С. 168.
10. «Про власність» від 7 лютого 1991 р. № 697-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 20. – С. 249.

11. «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 р. № 1543-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 48 – С. 617.
12. «Положення про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва» № 532 від 18 липня 1995 р. Постанова Кабінету Міністрів України // Збірник Постанов Кабінету Міністрів. – 1995. – № 10. – С. 247.
13. «Про перелік відомостей, що не складають комерційної таємниці» № 611 від 9 серпня 1993 р. Постанова Кабінету Міністрів України // Збірник постанов Уряду України. – 1993. – № 12. – С. 52.
14. «Про затвердження Положення про Державний, комітет-з питань науки і інтелектуальної власності» № 987. Указ Президента України /99 від 13 серпня 1999 р.//Офіційний вісник України. – 1999. – № 33. – С. 96. :
15. «Про тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності і раціоналізаторських пропозицій в Україні» від 18 вересня 1992 р. Указ Президента України // Збірник указів Президента від 31.09.1992 р.–№3. – С. 87.
16. Всемирная конвенция в авторском праве (пересмотренная в Париже 24 июля 1971 года) // Международные нормативные акты ЮНЕСКО. – М.: Логос, 1993. – С. 435–450.
17. «Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» від 22 січня 2001 р. № 22. Наказ МОН України // Офіційний вісник України від 6.03.01 р. – № (С. 382. – 1999. – № 33. – С. 96.

Додаткова

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник / Базилевич В. Д. – К.: Знання, 2014. – 431 с.
2. Довгерт А.С. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах. / А.С. Довгерт – К.: Ін Юре, 2001. – 460 с.
3. Азимов Ч.Н. Основы патентного права Украины / Ч.Н. Азимов. – Х.: Основа, 1994. – 216 с.
4. Азимов Ч.Н. Информация и право. / Ч.Н. Азимов. –Х.: Основа, 1991. – 198 с.
5. Ананьева Е. Управление имущественными правами авторов на коллективной основе // Е. Ананьева Интеллектуальная собственность. – 1999. – №6. – С.84.
6. Андросчук Г.І. Патентне право: правова охорона винаходів: Навч. посіб. / Г.І. Андросчук, Л.І. Роботягова. – К.: МАУП, 1999. – 282 с.
7. Белов В. Правовая охрана коммерческой тайны / В. Белов, А. Полонский // Право и экономика. – 1994. №2. – С. 24–28.
8. Интеллектуальная собственность: Словарь справочник / А.Д. Корчагин, В.Б. Талянский, Е.П. Полищук: / Под общ. Ред. А.Д. Корчагина. – М.: Инфра-М, 1995. – 112 с.

9. Кузьмин Э.А. Правовая защита коммерческой тайны // Правоведение. – 1992. – С. 7–12.
10. Підпригора О.А. Деякі міркування з приводу захисту авторського права і суміжних прав // О.А. Підпригора Вісник ун-ту внутрішніх справ. – 1999. – №6. – С. 110–114.
11. Підпригора О.А. Законодавство України про інтелектуальну власність / О.А. Підпригора. –Х.: Консул. – 1997. – 192 с.
12. Підпригора О.А. Право інтелектуальної власності України: Навч. посіб. Для здобувачів юрид. вузів і фак. ун-ів / О.А. Підпригора, О.О. Підпригора. К.: Юрінком Інтер, 1998. – 336 с.
13. Права на результаты интеллектуальной деятельности. Авторское право. Патентное право. Другие исключительные права: Сборник нормативных актов. – М.: ДЕ-ЮРЕ, 1994. – 624 с.
14. Право інтелектуальної власності: Підручник для студ. вищих навч. закладів / за ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. – 624 с.
15. Право интеллектуальной собственности: Конспект лекций в схемах / Ред.-изг. Д.И. Платонов. – М.: Приор, 1999. – 34 с.
16. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник у запитаннях та відповідях/ За заг.ред. О.І. Харитонові. – Х.: Одісей, 2012. – 192 с.
17. Самогуга В.А. Коммерческая тайна и ее защита / В.А. Самогуга, С.С. Андреев. – М.: Внешторгиздат, 1992. – 68 с.
18. Шишка Р.Б. Правова охорона інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект / Р.Б. Шишка. – Х.: Нац. Ун-т внутр. справ. – 2002. – 354 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет – джерела для самостійної підготовки та проведення науково-дослідних робіт

1. Верховна Рада України – <http://portal.rada.gov.ua/>
2. Президент України – <http://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua/NBU/>
5. Фонд державного майна України – <http://www.spfu.gov.ua/ukr/>
6. Рада національної безпеки і оборони України – <http://www.rainbow.gov.ua/>
7. Департамент спеціальних телекомунікаційних систем і захисту інформації Служби безпеки України – <http://www.dstszi.gov.ua/dstszi/control/uk/index>
8. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – <http://www.ombudsman.kiev.ua/>
9. Верховна Рада Автономної Республіки Крим – <http://www.crimea-portal.gov.ua/>

10. Національна академія державного управління при Президентіві України – <http://www.academy.kiev.ua/>

11. Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України – <http://www.kbuara.kharkov.ua/>

12. Національна бібліотека України В.І.Вернадського – <http://www.nbuv.ua/>

13. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка – <http://www.korolenko.kharkov.com/>

14. Інститут реформ – <http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/>

15. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua> - (вихід на всі міністерства і відомства)

16. Київський центр Інституту Схід - Захід – <http://www.ewi.org.ua/>

17. Мережа аналітичних центрів України – <http://www.intellect.org.ua>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання.

Система оцінювання знань та навичок аспірантів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань аспірантів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи аспірантів у процесі семінарських занять;
2. Проведення проміжного контролю;
3. Проведення модульного контролю.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення семінарських занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувачів протягом семестру щодо вивчення програмного матеріалу дисципліни
- відвідування занять;
- проходження проміжного контролю;
- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і

під час виступу в аудиторії;

- вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувача або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.